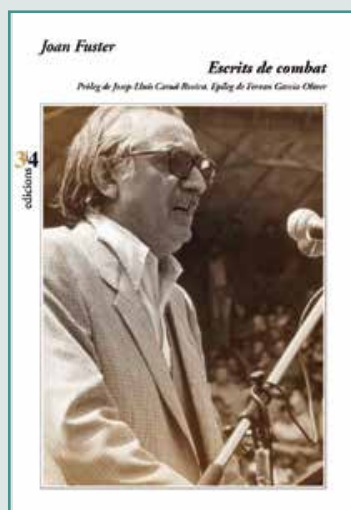

Escrits de combat

JOAN FUSTER
Edicions 3i4
València 2020
202 pàgines

Qui no hagi llegit Fuster tindrà en aquest llibre un tastet variat dels seus escrits més combatius, amb l'encertat títol *Escrits de combat*, malgrat que «en realitat, tota l'obra de Joan Fuster i Ortells són escrits de combat, fins i tot els que no ho semblen o aparenten ser més inofensius», segons adverteix en el pròleg Josep-Lluís Carod Rovira. I qui conegui l'obra fusteriana gaudirà de la relectura d'uns textos que, dissortadament, una setantena d'anys més tard, encara continuen en vigor. El recull comprèn els següents títols:

- *Qüestió de noms* (1962), que analitza tots els prejudicis envers la paraula *català*, com a gentilici i, sobretot, per a referir-se a la llengua comuna: «Abans [del regnat de Ferran el Catòlic], la diferència de noms [“catalans”, “valencians” i “mallorquins”] no afectava la unitat del poble catalanoparlant.»

- *El blau en la senyera* (1977, amb l'epíleg per a la tercera edició, de 1978), on destaquem la rèplica de Fuster als qui volen enfrontar catalans i valencians, i valencians entre ells mateixos: «Que, sense blau, la “bandera valenciana” és igual que la “bandera catalana”? No: no és que siga igual; és la mateixa. Com és el mateix l'idioma [...].»

- *Ara o mai* (1981), que ofereix unes contundents reflexions sobre el problema de la substitució del català pel castellà: «En les moltes “pedres de toc” que tenim a l'abast, n'hi ha una que és essencial: la nostra pròpia “dimissió” lingüística.» I un grapat de no menys contundents solucions: «La solució, si n'hi ha, és el retorn al monolingüisme. Les propostes oficials de “bilingüisme” són, i sempre seran, una trampa parada contra el català.»

- *País Valencià, per què?* (1982), on Fuster explica i defensa la denominació «País Valencià», contra les denominacions «reino» o «rechió» o «Levante». I, talment un visionari del que s'esdevindria amb els anys, ja es plany en l'epíleg: «Acabat de redactar aquest paper [...], les previsions apunten cap a fórmules anodines, incolores i insatisfactòries per a tots, com ara Comunitat Autònoma Valenciana [...].»

- *Cultura nacional i cultures regionals als Països Catalans* (1983), que presenta la diferència entre «regionalitzar» i «nacionalitzar» la cultura (llengua, literatura, pintura...). Llegim en la tercera de les «Conclusions»: «Encara que no m'agradi parlar de “pàtries”, podem dir que, per a nosaltres, la nostra pàtria és la nostra llengua.»

Clou el recull l'epíleg de Ferran Garcia-Oliver *Una nació possible*.

Un valor afegit és el goig de gaudir de la bona literatura, rica en sinònims i mots genuïns, amb frases ben estructurades i puntuades; la literatura que feien Joan Fuster i els seus coetanis; la que publicaven les editorials fins fa ben bé una vintena d'anys, amb la correcta diferenciació entre *per* i *per a* davant d'infinítiu, amb els guionets i els accents diacrítics que facilitaven la lectura, als quals hem hagut de renunciar, tant si ens convenia la nova normativa com si no, els qui publiquem.■

MÀRIAM SERRÀ